

Tamsalus meenutati karme Siberi-aastaid

Tamsalu raamatukogus said küüditamise aasta-päeva eel kokku need vallaelanikud, kelle ellu ja saatusesse jättis oma sünge jälje 1949. aasta märtsiküüditamine.

Raivo Raigna

raivo@virumaateataja

Koos oldud aeg polnud pelgalt mälestuste heietamine, vaid kindel kavatsus jäädvustada nende kohutavate sündmuste tunnistajate mälestused ja olla saatuskaaslastele toeks.

Kokkusaamiste mõtte algataja, Tamsalu gümnaasiumi kauaaegne pedagoog Malle Annus (65) oli seitsmene, kuita koos ema ning kahe-, viie- ja poolteiseaastase vanuse õega Krasnojarski kraisse, Hakassi autonoomsesse oblastisse küüditati.

Ajalugu vajab talletamist

Malle Annus rääkis, et sedapuhku kohtusid Tamsalu represseeritud teist korda. "Esimest korda saime kokku hilisügisel ja siis otsustasime alustada oma mälestuste kirjapanemist ning tegevuse koordineerimist. Esimesed käsikirjalised mälestused on tänaseks talletatud," rääkis Malle Annus.

Kui Tamsalu muuseum koostas 2001. aastal valla represseeritute nimekirja, oli elus veel 44 inimest. Täna on jäänud neid paarkümmend. Neist kaheksa tulid kokku, et

minevikku meenutada ja jäädvustada kirjasõnasse Eesti rahva kannatuste aastaid Siberis.

Oma mälestusi küüditamise aastatest on kirja pannud Anne-Elss Hiiop, Sirje Kalais ja Malle Annus. Sirje Kalais sündis 1954. aastal Siberis küüditatute perekonnas. Savist, lehmasõnnikust, põhust ja lubjast tehtud hütis. Temal oli õnne ellu jääda. Aga Sirje Kalaisi väikevend ja õde neid vintsutusi üle ei elanud.

Sihid tulevikuks

Ürituse külalised olid Tamsalu vallavolikogu esimees Andrus Freienthal ja kohaliku Muuseumisõprade Seltsi liige Karin Poom. Andrus Freienthal hindas eakate inimeste aktiiv-

sust ajaloo talletamisel ja lubas valla poolt neid aidata nende ettevõtmistes.

Karin Poom rääkis, et Tamsalu muuseumis on koht küüditatute mälestuste jaoks ja muuseum jääb huviga ootama käsikirju ning muid materjale nendest Eestist ajaloo süngetest aastatest.

Kohalviibijad otsustasid ühineda Murtud Rukkilille Ühinguga, et laiendada oma tegevust.

Koos vaadati dokumentaalfilmi punavõimu repressioonidest Eestis ja raamatukogus oli võimalik tutvuda näitusega "Läänest itta, idast läände", kus väljas trükised nõukogude võimu vägivallategudest Eesti rahva kallal.

"Esimesed käsikirjalised mälestused on tänaseks talletatud."
Malle Annus